

sådant, få noget positivt innehåll. Men låt mig understrika att en sådan nordisk recog-noscering inte skulle innebära den minsta antydning om en avsikt att överge tanken att samtliga EFTA-stater bör ha möjlighet att inträda i den stora framtida integrationen. Det innebär inte ens att man i förväg ac-cepterar den från fransk sida antydda metoden som ju för övrigt inte är närmare preciserad. Möjligen kan man säga att den nordiska attityden inte utesluter användning av steg-för-stegmetoden för EFTA-staternas uppnående av medlemskap i EEC“.

Ohlin mente, at denne fremgangsmåde, såfremt den blev benyttet åbent og forsigtigt, ikke ville fremkalde nogen alvorlig irritation i Storbritannien. Det var i øvrigt hans overbevisning, at den britiske regering i det lange løb ville foretrække positive skridt på vejen mod fuldt medlemskab i stedet for at blive ved med på ydmygende måde at storme løs på den lukkede dør.

Ohlin vil gå „de successiva framstegens väg“.

Ligesom Ohlin vedblev at komme tilbage til tanken om „det franska utspelet be-träffande Norden“, gentog han atter og atter, at „det inte får vara tal om någonting som rätteligen skulle kunna kallas en nordisk eller skandinavisk särraktion.“ Handlede man i nær kontakt med de andre EFTA-stater, kunne man ikke blive udsat for en sådan beskyldning. Men „det är svårt att se att vi här i Norden eller andra stater i detta läge skulle låta vår inställning helt domineras av ett antagande om att Storbritannien kommer att fortsätta med ett tveklöst nej till de successiva framstegens väg.“

Derimod advarede han, mod, som nogle havde været inde på i den offentlige svenske debat, at stå vagt om det nordiske marked, men bekymre sig mindre om at bevare EFTA og dermed samarbejdet med Storbritannien. Denne tanke anså han for „olycklig och orealistisk“ og „en verklighetsfrämmande idé“ også af den grund, at det nordiske marked traktatmæssigt afhænger af og bygger på EFTA-aftalen. „Brister den senare i förtid så är det ovissit vilka möjligheter man har att snabbt åstadkomma överenskommelser om den nordiska marknaden.“

Ivar Nørgaard advarer mod Ohlins metode.

Mens både statsminister Erlander og Bertil Ohlin lagde betydelig vægt på de muligheder, de såkaldte franske udspil kunne rumme, bedømte fhv. økonomiminister Ivar Nørgaard dem overmåde skeptisk. Han mente ikke, at der var nogen chancer for en ændring af den franske holdning i den nærmeste tid, og derfor troede han også, at det var urealistisk at fortolke resultatet af mødet i Paris som noget i retning af, at franskmændene skulle have skiftet mening. Sin bedømmelse af situationen formulerede han således:

„Jeg tror derfor, at vi som udgangspunkt for vore drøftelser i Nordisk Råd gør klogt i at se bort fra, at der skulle være en mulighed i nær fremtid for, at de ansøgende lande kan blive medlemmer. Derfor tror jeg, det kun vil være en udsættelse af drøftelser om, hvad vi i Norden faktisk skal gøre, at gå ind for den Ohlinske fortolkning, at skridt-for skridt-metoden kan nærme os så vidt, at vi ad den vej kan blive medlemmer. Jeg tror, at den engelske holdning er overordentlig realistisk. Den går ud på, at enten bliver man fuldt medlem af fællesmarkedet, eller også bliver ingen af de ansøgende lande medlem.“

I øvrigt, fortsatte Nørgaard, kunne hverken Norden eller englænderne acceptere at være andenrangs medlemmer i det europæiske samarbejde, „og det er jo reelt det, franskmændenes tilbud går ud på, at man skal indgå aftaler uden at sidde i nogen af de bestemmende organer, indgå aftaler om en række af de ting, som man aftaler i Kommissionen og ministerrådet uden at have sæde i Kommissionen og ministerrådet.“

Usikkerhed om Europa-taktikken.

Af den foranstående redegørelse fremgår det, at de tanker om et initiativ over for Europa, som lå bag de svenske medlemsforslag, mødte en yderst kølig modtagelse fra de fleste talere under sessionen, deriblandt også fra svenske regeringsrepræsentanter. I øvrigt var de to mest prominente svenske forslagsstillere uenige i deres syn på EFTA, selv om Holmberg i det mundtlige indlæg modificerede de synspunkter, han havde fremført i sit skriftlige forslag.